

Буряк О. О. Значення веб-сайтів навчального закладу задля формування єдиного інформаційного освітнього простору / О.О. Буряк, Т. Г. Саприкіна // Тенденції розвитку вищої освіти в Україні: європейський вектор: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, Ялта (20-21 березня 2014 року). – Ялта : РВНЗ КГУ, 2014. – Ч. 1. – С. 48-52

УДК 330.131:378.004

Буряк О.О., Саприкіна Т.Г.

ЗНАЧЕННЯ ВЕБ-САЙТІВ НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ ЗАДЛЯ ФОРМУВАННЯ ЄДИНОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ

Анотація. У статті підкреслено питання важливості формування інформаційного освітнього простору навчального закладу як умови ефективного надання освітніх послуг. Розкрито роль інформаційної компетентності викладача у інноваційному навчальному середовищі для орієнтуванні у сьогоденному різноманітті інформаційних джерел. Розглянуто значення веб-ресурсів у формуванні інформаційного освітнього простору закладу освіти.

Ключові слова: інформаційний освітній простір, інформаційна компетентність, веб-сайт.

Аннотация. В статье подчеркнута вопрос значимости формирования информационного образовательного пространства учебного заведения как условия эффективного предоставления образовательных услуг. Раскрыта роль информационной компетентности преподавателя в инновационной учебной среде для ориентирования в сегодняшнем многообразии информационных источников. Рассмотрено значение веб-ресурсов в формировании информационного образовательного пространства учебного заведения.

Ключевые слова: информационное образовательное пространство, информационная компетентность, веб-сайт.

Summary. The article emphasized the importance of the formation of information educational environment of the institution as a condition for efficient provision of educational services. The role of information competence of teachers in innovative learning environment for orientation in today's diversity of information sources. The role of web resources in shaping the information educational environment educational institution.

Keywords: information and education space, information competence, website.

Становлення проблеми. Суспільство, в якому ми живемо, набуває все більше рис інформаційного, і це позначається у всіх сферах життя. В освіті, як в інших галузях, постійно росте конкуренція між навчальними закладами різних типів. Тому набувають великого значення уміння ефективного використання інформаційних технологій, розвитку інформаційної культури та інформаційної компетентності викладачів.

У час інформатизації педагогічного процесу виникла необхідність створення інформаційного освітнього простору навчального закладу як умови ефективного надання освітніх послуг.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика інформаційного освітнього простору розкривається у дослідженнях В. Бикова, Р. Гуревича, М. Жалдака, І. Захарової, І. Кухаренка, В. Лапінського, О. Спіріна та інших. Питання формування та розвитку інформаційного освітнього простору навчального закладу вивчається у працях А. Алтайцева, В. Валуйського, М. Гербовицької, Ю. Краснова, Т. Краснової, А. Новацького та інших. Проте додаткової уваги потребують питання аналізу впливу формування єдиного інформаційного простору навчального закладу на ефективність та якість освітнього процесу, розкриття значення веб-сайтів учбового закладу на створення інформаційного освітнього простору.

Метою статті є аналіз поняття інформаційний освітній простір навчального закладу, обґрунтування важливості розвитку інформаційної компетентності викладача задля ефективної роботи у інноваційному освітньому середовищі, розкриття завдань веб-сайтів закладів освіти для формування інформаційного освітнього простору.

Виклад основного матеріалу. Для ефективного функціонування системи освіти (регіональної, національної) важливого значення набуває активне використання міжнародних джерел та веб-ресурсів в інформаційному забезпеченні освіти, оптимальне впровадження комунікаційних технологій у навчальний процес. Одним із важливих чинників їх використання в системі освіти є інформаційна компетентність педагога. Глобальна комп'ютерна мережа Інтернет відкриває реальні можливості для неперервної освіти, тобто навчання впродовж усього життя, що стало ключовою ідеєю розвитку сучасної системи освіти різних країн світу, повсякденного співробітництва педагогів, закладів освіти, інших установ в Україні та за її межами.

У зв'язку з цим особливе значення має організація інформаційної освіти, підвищення інформаційної культури (інформаційної компетентності) особистості спеціаліста у сфері освіти. Сутність питання полягає не в підвищенні рівня знань спеціаліста, а в розвитку здатностей знаходити потрібну інформацію, аналізувати її та впроваджувати у практичну діяльність, оперативно реагувати на інноваційний досвід, а також проектувати, створювати, експериментально апробувати інновації, уміти їх цілеспрямовано розповсюджувати.

Зміст інформації в мережі Інтернет доволі різнобічний; вона буває різної якості. У зв'язку з цим виникають проблеми етики, достовірності, надійності інформації, впливу на психіку та підсвідомість людей. Тому одним із важливих елементів інформаційної культури є знання інформаційних ресурсів: тільки спеціаліст певного фаху, у якого сформовано певний рівень інформаційної культури, зможе оцінити отриману інформацію

та можливості використання її в навчальному процесі зі студентами. Саме так можна орієнтуватися в сучасному інформаційному просторі.

Розглянемо деякі аспекти використання мережі Інтернет у професійній діяльності освітян. Є декілька напрямів використання так званих Інтернет-технологій, здебільшого – такі [1]:

- організація роботи з вивчення та узагальнення педагогічного досвіду;
- обмін досвідом роботи засобами on-line зв'язку (теле-інтернет-конференції, форуми, чати, електронна пошта тощо);
- інформаційне забезпечення діяльності фахівця, який знаходиться в інноваційному пошуку (банки даних передового педагогічного досвіду та освітніх інновацій);
- популяризація / презентація досвіду роботи (розміщення інформації на web-сторінках освітніх сайтів, створення окремих web-сайтів);
- вивчення теоретичного матеріалу і практичного досвіду з проблем досліджень та дослідно-експериментальної роботи, розміщеного в інформаційній мережі Інтернет;
- проведення навчання, підвищення кваліфікації педагогічних працівників за дистанційною формою з урахуванням і вищезазначених напрямів використання Інтернету;
- мультимедійний супровід навчання.

Усі ці способи інформаційного забезпечення діяльності та саморозвитку педагога можливо реалізувати за допомогою цілісних і структурованих веб-ресурсів – освітній веб-сайтів, що є одним із засобів створення єдиного інформаційного освітнього простору закладу освіти.

Єдиний інформаційний освітній простір навчального закладу – це система, в якій задіяні на інформаційному рівні та пов'язані між собою всі учасники навчально-виховного процесу: адміністрація, викладачі, студенти та їхні батьки [2, с. 331]. Практично всі учасники навчально-виховного процесу об'єднані між собою відповідними інформаційними потоками.

Створення єдиного освітнього інформаційного середовища сприяє розвитку навчальної, педагогічної, управлінської й обслуговуючої діяльності навчального закладу, де провідну роль відіграють інформаційно-комунікаційні технології, що дозволяють підвищити якість і доступність навчального процесу. Крім того розвиває здібності студентів, задовольняє їхнім потребам і готує до майбутнього самостійного життя.

Завдання, які покладені на функціонування ЄІП, можливі за умови функціонування веб-сайтів навчального закладу.

До основних функцій сайтів навчального закладу можуть бути віднесені: інформативна – забезпечують надання відкритого доступу до інформації і створення умов для інформаційного обміну; інтеграційна – забезпечують реалізацію внутрішньосистемних зв'язків; комунікаційна – дозволяють підтримувати зв'язки "всередині" себе, а також із "зовнішнім" інформаційним простором; координуюча – сайт має властивість фіксувати і представляти у взаємозв'язку контент, адресований різним суб'єктам; розвиваюча – пов'язана з розвитком інтелекту, особистих творчих якостей; культуроформуюча – в контексті формування культури і, зокрема, інформаційної культури; професійно-орієнтуюча – витікає з орієнтації на профіль професійної діяльності користувача сайту [3].

До інформаційної інфраструктури сайтів, які об'єднують різні інформаційні ресурси необхідні для якісного проведення навчальних занять відносяться [4]:

1. Блок загальної інформації із зазначенням короткої характеристики певного структурного підрозділу навчального закладу.

2. Блок характеристики педагогічного складу певного структурного підрозділу закладу освіти.

3. Блок навчальної діяльності має бути найбільш представницьким і об'ємним за інформаційним наповненням. Він може містити навчальні і розвивальні комп'ютерні програми, електронні довідники, мультимедійні енциклопедії тощо.

4. Блок інформаційно-методичної діяльності педагогічних працівників. Має бути орієнтований на розвиток творчої педагогіки, оскільки впровадження інформаційної моделі освіти вимагає створення і постійного оновлення програмно-методичних комплексів різних форм навчання (проектних, індивідуальних, дистанційних тощо), а також інформаційного супроводу інноваційної та експериментальної діяльності. Цей блок може бути представлений єдиною базою даних, навчально-методичними банками даних.

5. Блок науково-продуктивної діяльності ґрунтується на організації наукових досліджень студентської молоді і відповідає за вдосконалення професійних навичок майбутніх фахівців, необхідних для їхньої роботи в умовах інформаційного суспільства. Цей блок може містити інформацію про правила написання та оформлення науково-дослідницьких, творчо-пошукових та курсових робіт, результати виконання наукових досліджень.

6. Блок соціально-гуманітарної діяльності забезпечує інформування користувачів сайтів про позанавчальну виховну роботу певних структурних підрозділів навчального закладу.

7. Блок інформування, в якому надаються повідомлення, опис подій, що відбулись у певному структурному підрозділі навчального закладу.

8. Блок спілкування, який дає змогу онлайн консультування студентів та їх батьків, спілкування з громадськими організаціями та іншими зацікавленими особами.

Сайти мають на меті дати змогу викладачам: організувати доступ до всієї нормативно-правової бази документів; використовувати програмне середовище навчального закладу; підвищувати кваліфікацію, брати участь у професійних об'єднаннях, семінарах, вебінарах, майстер-класах та ін.; упроваджувати інформаційно-комунікаційні технології і ресурси мережі Інтернет на різних етапах традиційної системи навчання; створювати Інтернет-заняття, інтегровані уроки; розробляти і використовувати власне

програмне забезпечення і цифрові освітні ресурси, формувати, використовувати медіатеки і т. ін.

Користуючись сайтами навчального закладу студенти мають змогу: отримувати інформацію про навчальні плани; мати доступ до навчальних матеріалів відповідно до теми заняття; користуватися навчальними матеріалами до заняття і виконання домашнього завдання, якщо з певних причин студент був відсутній на ньому; розширити можливості при підготовці до підсумкових робіт; отримати доступ до навчального контенту, завдяки посиланням на додаткові тематичні інтернет-ресурси; отримати можливість позанавчальних консультацій; застосовувати тренувальне тестування; брати участь в Інтернет конкурсах і олімпіадах; навчитися працювати з інформацією, представленою в різних формах, відбирати і систематизувати науковий матеріал, робити повідомлення, доповіді на задану тему, складати план і т. ін.

Таким чином, освітні сайти передбачають інформаційно-презентаційну, консультативну, інформаційно-методичну, просвітницьку, навчальну підтримку діяльності суб'єктів взаємодії, відкривають нові можливості взаємодії з громадськістю та дозволяють: інтерактивно донести інформацію до аудиторії незалежно від її територіального місцезнаходження; оперативно висвітлювати діяльність веб-ресурсу на основі публікації новин, оглядів, каталогів видань, а також наукових, методичних і практичних матеріалів; використовувати сучасні засоби спілкування, як-от: електронна пошта, інтерактивні конференції, форум – та ефективно організувати службу підтримки порталу; активізувати участь педагогічних працівників та студентів в Інтернет-олімпіадах, конкурсах, конференціях.

Висновки. Застосування інформаційного простору в галузі освіти і безпосередньо в діяльності педагога стало загальною необхідністю. Освітні веб-ресурси можуть і повинні стати для педагогічної громадськості одним з пріоритетних засобів і способів самоосвіти; вони є ефективним організаційним елементом регіональної системи освіти, адже нові

інформаційні технології впливають на всі компоненти навчального процесу: зміст, методи та організаційні форми навчання, дозволяють вирішувати складні та актуальні завдання педагогу для забезпечення його інтелектуально-творчого розвитку.

Тож, проблема формування інформаційного освітнього простору навчального закладу є актуальною та потребує подальшого розвитку. Одним із важливих засобів функціонування такого простору є створення освітніх веб-сайтів навчального закладу. Подальшого вивчення потребують питання побудови раціональної структури та визначення основних етапів формування єдиного інформаційного простору закладу освіти.

Література

- 1. Пуніна Т. Г.** Проектування і розміщення в мережі Інтернет адміністративних сайтів освітніх установ : Навчально-методичний посібник [Електронний ресурс] / Т. Г. Пуніна // Режим доступу : <http://club-edu.tambov.ru/methodic/2007/ppsite/content.html>.
- 2. Яшина Т. С.** О понятии и структуре единого информационного образовательного пространства (ЕИОП) / Т. С. Яшина, А. В. Могилев // Информатизация образования – 2005 : Материалы Международной научно-практической конференции. – Елец : Елецкий государственный университет им. И.А. Бунина, 2005. – С. 330-338.
- 3. Инькова Н. А.** Создание Web-сайтов : Учебно-методическое пособие [Электронный ресурс] / Инькова Н. А., Зайцева Е. А., Кузьмина Н. В., Толстых С. Г. // Режим доступу : <http://club-edu.tambov.ru/methodic/fio/p5.doc>.
- 4. Кречетников К. Г.** Рекомендации по проектированию мотивационной и содержательной составляющих образовательной среды вуза на основе информационных технологий [Электронный ресурс] / К. Г. Кречетников // Режим доступу : <http://www.auditorium.ru>.